

Genant

Er lijkt geen gêne meer te zijn, kijk maar eens naar een willekeurig tv-programma, maar wij zien in onze spreekkamers iets heel anders. Veel patiënten worstelen met kwalen die ze genant vinden en die hun levensgeluk in de weg staan. En daar willen we iets aan doen. Zonder gêne publiceren we daarom in dit nummer het eerste deel van de serie Genante kwalen waarin we de kwaal en de context bespreken en oplossingen proberen aan te reiken. Want ook wij zitten soms met de genante kwalen in onze maag en de klachten zijn soms lastig te verhelpen.

Emoties

‘De waarheid doet de duivel blozen’, schreef Shakespeare en we beginnen de serie dan ook met ‘Blozen’. Nu is blozen niets om je voor te schamen maar toch generen mensen zich ervoor. En dat zet een cascade in gang: blozen, generen voor het blozen, nog meer blozen.... Vaak begint de ander zich dan ook ongemakkelijk te voelen. Hoe kan ik hierop het beste reageren? Negeren, iets geruststellends zeggen of maakt dat het blozen alleen nog maar erger? Soms vindt de ander blozen ook vertederend of schattig maar ‘zonder blikken of blozen’ naar iemand kijken die bloost is best lastig.

Blozen heeft dus ook iets met ons en onze (sociale) cultuur te maken. ‘Blozen is de meest bijzondere en meest menselijke van alle uitdrukkingen. Apen worden wel rood bij gevoelsuitbarstingen, maar er zou een overweldigende hoeveelheid bewijsmateriaal nodig zijn om ons te doen geloven dat een dier kan blozen.’ Zo schrijft Charles Darwin in hoofdstuk dertien van de eerste editie van zijn boek *Expressions of emotions in man and animal*. Blozen is volgens Darwin een uniek menselijke expressie die met schaamte of vrees te maken heeft. Dieren zouden zich volgens hem niet kunnen schamen en het tegendeel daarvan is nog altijd niet bewezen. Blozen komt in alle menselijk culturen voor, al zijn de redenen daarvoor heel verschillend en wordt blozen in iedere cultuur op een andere manier gewaardeerd.

Behandeling

Medici hebben zo hun eigen manier om te spreken over schaamtevolle klachten: halitose voor uit de mond ruiken (of nog beter: stinken), rinitillexe voor dwangmatig neuspeuteren en ructus voor veel boeren laten. Deze onderwerpen komen aan de orde in de serie Genante kwalen. We zien in de spreekkamer geregeld patiënten met deze kwalen. Soms hebben we een oplossing, soms ook niet en dat is lastig. Dat kan leiden tot verlegenheidsverwijzingen en teleurgestelde patiënten. In onze serie zoeken we naar zoveel mogelijk evidence maar die is vaak niet voorhanden. Veel patiënten zoeken daarom hun heil op internet. Dat heb ik ook maar eens gedaan en ik vond veel hoopgevende advertenties met plaatjes van gelukkig uitziende mensen, veel poedertjes en kruiden – te koop voor genant hoge prijzen – waarvan de werkzaamheid nog maar de vraag is. Maar ook e-health-therapieën, vaak op cognitief-gedragstherapeutische basis. Verder zijn er veel lotgenotensites voor herkenning, steun, suggesties voor behandeling en praktische tips. Lekker anoniem en voor een aantal indicaties zeker effectief.

Overigens is blozen lang niet altijd ongepast of ongemakkelijk. Lees het korte verhaal ‘Blozen’ van Maarten Biesheuvel er maar eens op na.

Eric van Rijswijk